

Štev. 6.—XXVII.

ZVONČEK

Februar 1926.

Celje.

Razvilo si v zeleno se ravnino,
Savinje peva ti valov šepet,
da uravnava v Logarsko dolino
k lepoti hrepenečim srcem vzlet.

Ti naše Celje! . . . Sveti Jurij jaše
na vzhodu belca v vis se pnočega,
a vinska gora v gostoljubne čaše
pritaka ti napoja vročega.

Na Teharje pa zvezde luč trepeče,
užgal jo plemstva je ponosni ščit,
saj kdo mladenke, v čednostih sloveče,
občudojoč ne hodil bi slaviti?

Večerno stran zavzela sta svetnika,
ki v dušah netila sta rajsko luč:
meč spoznavalcu Pavlu se svetlika,
v nebesa Peter ti ponuja ključ.

Veseli Žalec tam ob cesti vriska —
iz hmelja skromnega razkošni vzklik;
a Gaberje ob mesto se pritiska,
na sever se pomaknil je Vojnik.

Toplice Rimske so na jug se zlike,
k zavezi Laško roko jim dajè,
prečudne so moči jih napolnile:
iz zemlje lekovita voda vre.

Zabukovica si v podzemse hrame
nagrebela skladanice je rudnin,
ko roka žuljava svoj del odvzame,
glej, kamen se izpremeni v cekin.

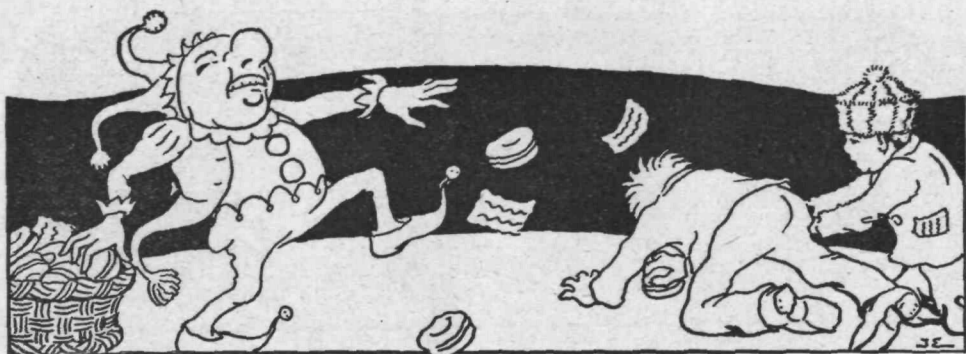
Štorem in Grižam vse v blaginjo hodi,
kar v zemljici domači je dobrot,
od Sloma čuj pozdrav: „O, srečen bodi
in blagoslovljen, moj poštenu rod!“

Nad mestom pa je črna razvalina,
moči grofovske nekdanj dom in bran,
med davno slavo venec je spomina
s sedanjo dobo v knjigah živo stkan.

Nad Celjem je prhutala ujeda,
da prisvoji si ga nasilno v last,
junaštvo bilo rodna je beseda,
Slovenu danes je ponos in čast!

Pohlepne je in nam sovražne želje
razjarjene pravice zmler vihar:
današnje zvesto je in naše Celje
odporne, zmagovite volje dar!

E. Gangl.

JOSIP VANDOT:

Kocljeva osveta.

Planinska pripovedka.

6.

loboko sta že dospela v prostrani gozd. Steza je bila vedno širša in je bila vedno bolj izhojena. Nič se ni ganilo po gozdu, še drobna sinica ni nikjer zaščeбетala. Mirno so stale jelke krog in krog in so bile vse porasle s sivkastim lišajem. Po tleh pa je bilo posutih vse polno pisanih, pomladnih rož, ki so dehtele s čudovitim, prijetnim vonjem. Tih,

komaj čuten vetrec je poveval med visokimi, košatimi vejami, da so se polahko tresli dolgi, tenki lišaji, viseči z močnih vej... Kocelj in Brincelj pa sta molčala in spela neutrudno naprej. Komaj sta čakala, da prideta iz tega tihega gozda. Toda bila sta prepričana, da bosta kmalu v dolini in sta zato potrpeala.

Kar nenadoma pa sta zagledala pred sabo goličavo. Sredi goličave je stala prostorna, lesena hišica, ki pa je bila ograjena okrog in okrog z visokim plotom. Kocelj in Brincelj sta se začudila, da sta kar obstala kraj goličave. — »Kaj je to?« je vprašal Brincelj. »Lepa hišica stoji pred nama, a v hišici so gotovo ljudje. Kruhka mi dajo, dobrega kruhka, da ne bo moj želodček nič več sitnaril... Kar v hišico pojdiva!«

»Pst — hopsasa!« ga je zavrnil Kocelj. »Tiho bodi! Čemu ti je treba gobezdati, ko pa te nisem prav nič vprašal? Ali misliš, da so dobri ljudje v onile hišici? O, treba poprej pozvedeti... Ne rečem, da bi se tudi jaz ne branil skorjice kruha. A vendar mi je moja glava ljubša nego hlebec kruha. Nemara stanujejo razbojniki v onile hišici. In kaj potem?«

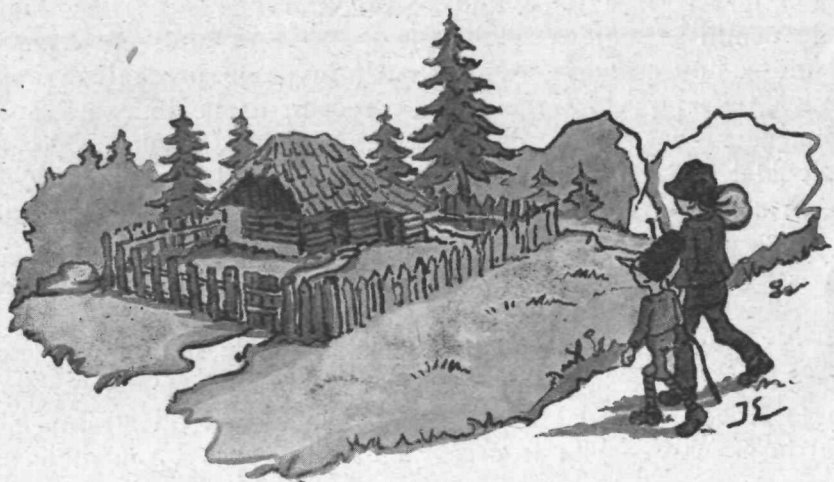
Pritlikavec Brincelj se je stresnil, je položil prst na ustna in je molčal. No, Kocelj pa je nadaljeval prav mirno: »Tja do ograje se splaziva. Skozi špranjo pogledava, kako in kaj je z ono hišico in kdo

prebiva v njej. Pa če bova zagledala kaj hudega, pokaževa pete in pobegneva.«

Oprezno sta se splazila do lesene ograje. Tam pa sta počenila na tla in sta oprezovala skozi široko špranjo. In sta videla vso hišico; lepo je bila sezidana iz mecesnovega lesa. Nizka, svetla okenca so gledala prijazno v svet; solnčni žarki so se odbijali od blestečega stekla, in mir je vladal krog in krog; čuti in videti ni bilo žive stvari. Le tam na visokem pragu se je solnčila velika, debela mačka in je predla tako glasno, da sta jo Kocelj in Brincelj prav dobro slišala.

»Čudno, čudno!« je šepnil Kocelj. »To je res lepa, krasna hišica. Táko si sezidava midva za cekine, ki si jih zaradi tvojega storža prisluživa v mestu... Pa človeka ni nikjer. O, razbojniki ne stanujejo v tako lepih hišah, še manj pa drvarji. Pa kdo neki stanuje tu?«

Tedaj se je pritlikavec Brincelj polglasno posmehal. S prstom je pokazal skozi špranjo in je rekel: »O, glej! Kako lepa mucika leži tam na pragu! Ali jo slišiš, kako gode in prede? Mucika, ti zlata mucika!«

»Pst — hopsasa!« je vzrojil Kocelj in je pritisnil dlan na pritlikavčeva usta. »Ali ti nisem rekel, da bodi tiho? Ali mi boš tiho, ti rečem še enkrat!«

A Koceljev opomin je bil že prepozen. Velika in debela mačka tam na pragu je že dvignila črno glavo, ker je bila prav dobro slišala pritlikavčevo prikrito hihitanje. — »Mijav-mijavkc!« je zamijavkala. Dvignila se je in je gledala z žarečimi očmi na špranjo, ki sta za njo oprezovala Kocelj in Brincelj. Svoj dolgi, košati rep je privzdignila, za trenutek se ji je nasršila črna dlaka... »Mijav-mijavkc!« je še enkrat zamijavkala. Potem pa je skočila z enim samim skokom z visokega praga. S privzdignjenim repom je šla preko trate in se je naglo bližala visokemu plotu. Obstala je pred špranjo in je strmela z žare-

čimi očmi skozi njo na Koclja in Brinclja, ki sta jo gledala vsa začudena. — »Mijav-mijavkcl!« je tretjič zamijavkala, a njene velike, rumene oči so zažarele še bolj.

»Hihi,« se je posmejal pritlikavec Brincelj, z roko je segel skozi špranjo, da bi pobožal mačko. »Mucika, oj, ti moja lepa mucikal!«

A glejte! Mačka je povabila rep, je nasršila črno dlako in je pokazala bele, ostre zobe. Naglo je okrenila glavo in je čavsnila z gobčkom, da bi prav pošteno ugriznila pritlikavca. No, Brincelj je še pravočasno potegnil roko iz špranje in je v strahu zavrisnil skoro na glas. »Oj, mene, da je lepa mucika tako hudobna!« je rekel. »Kdo bi si mislil!«

»Mijav-mijavkcl!« je zamijavkala debela, črna mačka in je povohala špranjo. Toda naglo se je obrnila in je na vso moč stekla preko trate. Na prag je skočila in je izginila v hišo.

»Kaj napraviva zdaj, Koceljček?« je nestrpno vprašal pritlikavec. »Ali stopiva v hišo in poprosiva za kruhek, da si potolaživa glad? Hm, morda nama podarijo celó mlekca in rumenih žgančkov. To bi bilo za naju, ki nisva jedla kdo ve od kdaj... Ali naj greva? Dej, povej in usmili se mojega želodčka!«

»Hm — hopsasa!« je menil Kocelj in se je praskal za desnimi ušesom. »Stokrat prebita reč! Saj ne rečem, da ne bi rad žgančkov in tudi tega ne rečem, da nisem lačen. A mačka, mačka! Kako grdo ti je gledala! In kako je tekla preko trate! To ni navadna mačka, ti rečem, Brincelj! To mora biti nekaj hujšega... Zato se pa kar izmuzniva iz tega strašnega kraja, da ne bo nesreče...«

In Kocelj se je naglo prekrižal in se je dvignil. Toda obstal je kakor prikovan in je zrl s široko odprtimi očmi na žensko, ki je prišla izza vogla. Debela je bila tista ženska, debela, majhna in okrogla. Pisano obleko je nosila, na glavi ji je pa tičal ogromen, zelen slamnik. Ko jo je Kocelj zagledal tako blizu, se je stresel od strahu. Zakaj spoznal je žensko — bila je čarovnica Anja Panja... »Ovbel!« ga je spreletelo. »Zdaj mi bo pa gorje, kakor mi ni bilo še nikoli... Jezna je name teta Anjara Panjara, ker sem jo lani nasukal tako pošteno in je bila zaradi mene zaprta v Črni lopi pri sodniku Vitrancu... Kaj bo zdaj — kaj bo?«

Toda Kocelj se je hitro zavedel. Naglo je pograbil pritlikavca Brinclja in ga je dvignil s tal. — »Beži!« je zavpil in je zdrvel preko goličave. Ob grmovju se je za trenutek ustavil in je pogledal nazaj, da vidi, če teče pritlikavec za njim. Toda pritlikavca Brinclja je že mikastila Anja Panja. Ko je Kocelj to videl, je vedel, da ne more Brinclju nič več pomagati. — »Beži, Kocelj!« je velel zato sam sebi. »Beži, da se rešiš vsaj til!«

Pa je Kocelj res poslušal samega sebe. Na vso sapo je zdrvel po ozki stezi navzdol proti dolini, ki je ležala še globoko pod njim...

Pritlikavec Brincelj se je sesedel na trato, ko je zagledal tako nenadoma Anjo Panjo pred sabo. Niti besedice ni mogel ziniti in se je tresel po vsem životu kakor trepetlika. Anja Panja pa ga je na vso moč pograbila in ga je pričela prav pošteno mikastiti. In je vpila s piskajočim glasom: »Ha, tu si, ti potvara nemarna? Prišel si vohat za mano, da me zalotiš in poveš Vitrancu za moje skrivališče. Pa si se zmotil, in nič ti ne bo pomagal tvoj lep nosek. Še nocoj ti ga odrežem, še nocoj, ti rečem... O, glej ga, glej! Za mano ti pride iztikat, da bi me Vitranec zopet vrgel v ječo! O, pa ti pokažem, da ti bo resnično joj!«

In ga je mikastila še huje, da so pritlikavcu kar pokale drobne kosti. A tedaj je prišel Brincelj vendarle do sape in do glasu. Zavrisnil je in zavreščal: »Anja Panja, ti si? Ojojmene, kdo bi si bil mislil, da te bom videl že danes? A pusti me, Anja Panja! Saj nisem prišel iztikat za tabo. S Koceljčkom greva v mesto, da si zaradi mojega lepega noska prisluživa rumenih cekinov... Zato me pa pusti, ljuba Anja Panja, in me nikar ne mikasti! Saj me je že Vitranec zadosti zmikastil, ker si mi sinoči ušla iz ječe... Lepo te prosim, Anja Panja, imej usmiljenje!«

Anja Panja pa ni imela usmiljenja. Za roko je pograbila pritlikavca in ga je vlekla do ozke lese. Kar po tleh ga je vlekla in ga je brenila tu pa tam z nogo. Brincelj se je drl na vse grlo in je moledoval: »Nikar, nikar, Anja Panja! Saj ti nisem storil ničesar žalega... Usmili se me in me umori ali pa zadavi! Samo mojega lepega noska se usmili in mu ne prizadeni hudega! Prav lepo te prosim — samo na moj lep nosek pazi in ne zadajaj mu novih ran! Saj je siromak že tako ves razklan, ker je Vitranec delal prav grdo z njim...«

Anja Panja pa ga ni poslušala, ampak je samo piskala srdite psovke. Vlekla je pritlikavca preko praga; v vežo ga je privlekla, od tam pa po strmih stopnicah v črno klet. Odprla je kamenita vrata, je pograbila pritlikavca okrog pasa in ga je vrgla čez prag. Brincelj je frčal nekaj časa po zraku; potem pa je telebnil na vso moč na mokra tla... »Ojojmene!« je zavrisnil in se je naglo pobral. »Anja Panja, v črno ječo si me vrgla, v kakršni si sedela ti leto dni. A jaz sem skrbel zate in sem ti prinašal kruhka in vodice. Zato pa tudi ti skrbi zame! Če že zame nočeš, pa skrbi vsaj za moj lep nosek in za moj želodček, ki že ni videl kruhka, sam Bog vedi od kdaj... Ali me slišiš, Anja Panja?«

Anja Panja je zaloputnila težke duri in jih je zapahnila. Odšla je naglo po stopnicah navzgor in je stopila v prostorno izbo. Odprla je skrinjo in je vzela iz nje paličico, ki je imela na koncu zlat rogljiček. Trikrat je zamahnila s paličico, na sredo sobe je stopila in se je trikrat v krogu zavrtela. Debela, črna mačka je skočila izpod klopi na mizo.

Hrbet je skrivila, dlaka se ji je nasršila, oči so ji zažarele v čudnem ognju; bele, ostre zobe je pokazala in je pričela pihati in gosti, da bi se je človek prav resnično prestrašil in zbežal.

Anja Panja se je ustavila. Trikrat je plosknila z debelimi rokami in je trikrat prav naglo in visoko poskočila. Potem pa je sklenila roke nad glavo in je pogledala s strupenimi očmi v strop. Pa je govorila, govorila tako, kakor da poje v njenih ustih dolga, razglašena piščalka:

»Čira — čara —
mačka stara;
Anja Panja
dva preganja:
prvi v kleti,
drugi v sveti;
prvi joče,

kruha hoče;
drugi vmreti
mora v sveti.
Anja Panja
se priklanja:
glavo — sek,
glavo — sekl!»

Strahotno je zapihala črna mačka, ko je izpregovorila Anja Panja zadnjo besedo. Še huje so ji zažarele rumene oči, še huje so se ji

zasvetili ostri zobje. Rep ji je udarjal ob mizo, kakor da bi hotel iz nje izkresati tisoč gorečih isker... Anja Panja je zopet pričela vrteti paličico z zlatim rogljičkom. Čudno je skakala sredi izbe in je mrmrala nerazločne besede. Toda naglo je prenehala. Znoj si je obrisala z obraza, paličico z zlatim rogljičkom je položila nazaj v pisano skrinjo. Potem pa je stopila tja v kot, kjer je predel velik, križast pajek debelo mrežo. Zgrabila je pajka in ga je postavila na svojo ploščato dlan. Mrmrala je čudne, nerazumljive besede in je polagoma pihala v pajka. Pajek pa se je izprehajal mirno po njeni dlani sem in tja, tja in sem, gori in doli. Anja Panja ga je gledala, in obraz se ji je režal od veselja in od zadovoljnosti. Postavila je pajka nazaj na njegovo mrežo in je stopila k mizi. Mačka se je bila že pomirila. Rep je držala pokonci in je glasno in zadovoljno predla.

»Mucika, ti moja lepa mucika!« ji je govorila Anja Panja. »Po-vprašala sem pajka, če bom ulovila danes tistega paglavca, ki mi je prizadejal toliko gorja. Pa mi je rekel pajek, da ga gotovo ujamem. In začarala sem prej svoje noge in zdaj bom letela, letela kakor veter. Čez urico pa bo Kocelj že moj in privlečem ga semkaj, da mu ti iz-praskaš hudobne oči... Mucika, ti moja lepa mucika! Na prag sedi in skrbno čuvaj mojo hišico, dokler se ne vrnem in ne privlečem paglavca. Ali si slišala?«

»Mijav-mijavkc!« je odgovorila črna mačka. Z mize je poskočila, iz izbe je zdrvela in je legla na prag. Pa tudi Anja Panja je zdrvela iz izbe, čez trato je hitela in je izginila v gluhem gozdu...

Zima se poslavlja.

*Mrzla zima se poslavlja,
led se taja, sneg kopni,
že nas ptičji spev pozdravlja
in priroda se budi.*

*Pod odejo se sneženo
je spočila, a sedaj
vstaja s silo pomlajeno
obnovit pomladni raj.*

*Kmalu spet bo zelenela
in cvetela zemlja vsa;
pesem radostna donela
bo iz slednjega grla.*

*K novemu življenju tudi
vstani zdaj, mladina ti;
poj veselo in se trudi,
da jesen ti obrodil!*

Fr. Rojec.

STRIC PAVLE:

Izprehodi po Beogradu.

(Dalje.)

4. OB DUNAVU.

anes se malo bolj oddaljimo od mestnega središča ter krenemo v severni in severovzhodni del Beograda, tedaj k Dunavu in ob njem. Večinoma vidimo tu novo mesto, a imeni obeh okrajev, po katerih se razteza, nam povesta, da stoji to mesto na prav starih početkih. Severni okraj je dordžolski, ki smo o njem že govorili, vzhodni je palilulski.

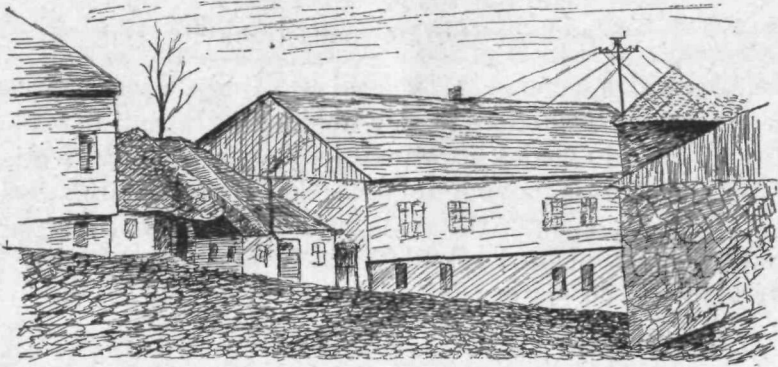
Odkod naj se spustimo proti Dunavu v množino hiš in ulic? Ulice se zlasti v Dordžoli križajo tako pravokotno, da kar vidiš, kako točno so tu zidali po načrtu. Od Terazij bi nam bilo danes predaleč in hoditi bi morali po ulicah, ki jih že poznamo. S svojim izprehodom bi mogli pričeti od Kalimegdana ali iz ulice Uzun Mirkove ali s Kraljevega trga ali iz Vasine ulice, tedaj iz ulic, ki smo jih spoznali na poslednjem svojem izprehodu. In obrnili bi se ali v ulico Cara Uroša ali Kralja Petra ali Kneginje Ljubice, v Dobračino, v ulico Dositejevo ali v Pozorišno ulico. Vsaka od teh vzporednih ulic se spušča v ravni črti nizdoli in pri vsaki se na njenem drugem koncu svetlika vodna gladina. Vsaka bi nam bila najbližja pot do Dunava; a nam se ne mudi, da bi morali po najbližjih, saj hočemo iskati in gledati, če najdemo kje kakih posebnosti. In baš zdaj se nam nudi taka prilika.

Stoječ pred kneževim spomenikom zagledamo desno povprek skozi Pozorišno ulico drugo, ki se zavija nekam tako zverženo, da ji kar ne moremo prisoditi, da bi tudi sama nastala v novejšem času po točnem načrtu. Stopimo iz Pozorišne nekaj korakov po široki Kneza Miletića ulici, ki drži od tu v vzhodni mestni del, pa stojimo v oni vijugi, ki smo jo zapazili poprej. Po svojem napisu je to Skadarska ulica. Ali kdo ve v Beogradu za »Skadarsko ulico« — treba je reči »Skadarlija« ali še bolje, vprašati je treba po kateri njenih starih gostilnic, in ni ga starejšega Beograjčana, ki bi nam ne vedel pokazati poti do nje.

Ko smo namerili svoj korak semkaj, smo mislili, da nam nudi ta ulica več znamenitega, kakor bi nam mogel dati hitri pohod po kateri od imenovanih ulic. Nismo se zmotili: v Skadarliji vidimo še značaj starega Beograda. Male, nizke, z žlebniki ali celo kar z deskami krite hišice, ki so tu še ohranjene, nam pripovedujejo, da tu ni bil kdaj dom bogatinov — ti so imeli svoje trgovine in domove v Doržoli — Skadarlija je od nekdaj bila zavetišče siromakov. Novejša doba pač

tudi semkaj že postavlja novodobne hiše; a luže med slabim tlakom, o katerem so že pred več desetletji peli »Noči kad je jedan sat, Skadarlijom lomiš vrat«, in pa potoček, ki se še danes neovirano pretaka po ulici, nam kažejo, da je Skadarlija še vedno tisti del mesta, ki ga imajo za dovolj dobrega za one, ki ne sodijo med odličnike in bogataše.

Pogled v Skadarlijo

Čeprav pa že puščata tudi v Skadarliji razvoj in novodobnost Beograda svoje sledove, so tu ipak najbolj ohranjeni stari spomini. V dobo, ko so bili krog teh malih hišic še vrtovi, polni cvetja, ko je v tiho noč donelo tu slavčevo petje — v dobo, ko Skadarlija še ni imela tega imena, nego se je po svojih prebivalcih zvala »Ciganmala« — v to dobo se je res že treba zamisliti. Preveč je že zabrisana. A o duhu starega Beograda nam govori še vsa okolica in čuvajo ga stare nizke gostilnice »Kod tri šešira«, »Kod dva jelena«, »Vuk Karađić«, kjer še posedajo ob večerih domačini in dobivajo poleg stare presrčnosti svoje čevabčiče in ražniče ter pijo vino s Topčiderskega brda. Tu sem se zatekajo še danes starejši umetniki, igralci, pesniki in pisatelji, ki žive svoje življenje v pesmi in pismu, tu čuvajo med drugimi tudi spomin najodličnejšega od skadarlijskih domačinov — pesnika in književnika Đure Jakšića.

Hišica v Skadarliji, kjer je živel in umrl Đura Jakšić, še stoji; označena je s št. 36 in prav v poslednjem času so vzdali vanjo spominsko ploščo temu odličnemu srbskemu pesniku. Nad Jakšičevo reliefno podobo iz bakra stoje v cirilici napisani pesnikovi stih:

Mnogu sam gorku čašu popio,
mnogi sam komad suzom topio.

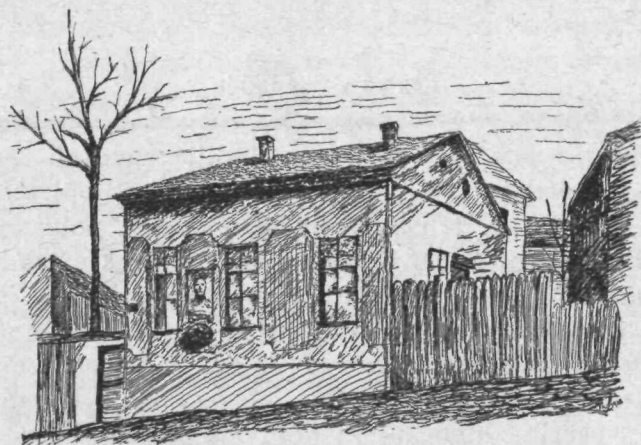
Pod podobo pa je napis:

»U ovoj je kući živio i umro 30. novembra 1878. godine Đura Jakšić, srpski pesnik.«

Tu je živel veliki pesnik svoje življenje tako sam in tako bedno, da je šel in zapisal o njem:

Ah, sve mi ode, sve me ostavl!
 Ne beše za mene ruke pomoćne —
 Jedino samo tice ponoćne
 šaptahu tužno krili garavi:
 »U svetu brate nema ljubavi!«

Nema, nema, Jakšiću — preveč mislijo ljudje nase, a premalo na druge... In brezobzirni so za to, kar ljubimo... E, tudi tu v Skadarliji se ti stori milo, ko jo gledaš bogato v njeni zanimivi preteklosti, a kako bolj in bolj sili vanjo novodobni duh; kako tu pa tam prezidavajo celo te stare hišice in jim vtiskavajo modernejše lice; pa ko pomisliš, kako malo časa še, in hitri tok življenja in mestnega razvoja pomete tudi s tem ostankom starega Beograda...

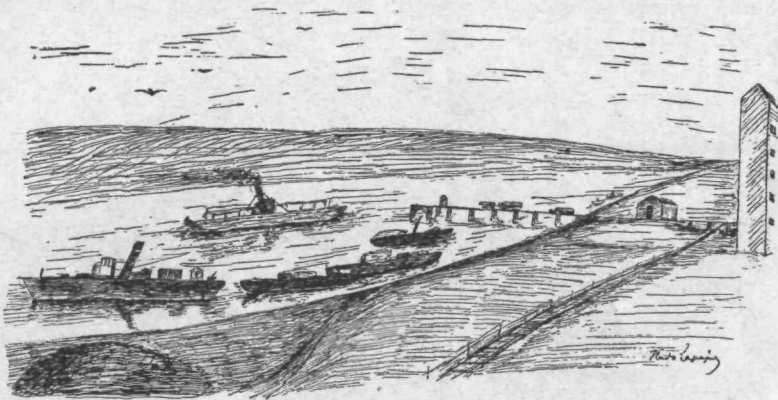
Jakšićev dom v Skadarliji.

Saj nam odveje mehko, ki jo je zbudila starodavnost in pesem, porojena v Skadarliji, že sam korak iz te zanimive ulice. Na spodnjem njenem koncu stopimo v Cara Dušana ulico, pred nami pa se odpre delavni — tvorniški Beograd.

Ulica Cara Dušana — ali na kratko »Dušanova« — je dolga, široka ulica, ki v ravni črti proti severu seče celo Dordžolo, po njej vozi električna železnica iz vzhodnega mestnega dela proti Kalimegdanu. Za Dušanovo bi mogli reči, da je lepa ulica, ali — dobro je, da smo v njej danes, ko je suha. Res, da leži po njej črn prah na debelo, a da smo zašli vanjo ob deževnem vremenu, bi videli, kaj je beograjsko blato. Po Dušanovi in vse dol od nje proti Dunavu se razliva v gostih potokih, leži v globokih mlakužah in niti kamenita kaldrma te ne obvaruje, da ne bi gazil po njem prav do členkov. Ako

nimaš prav nujnega posla v tem delu mesta, se premisliš, da bi ob takem vremenu stopil v katero od ulic, ki držijo k dunavskemu pristanišču.

No, danes ni blata in lahko prehodimo ta kos Beograda podolž in povprek. Kakih zanimivosti pa nam ne nudi. Tu sem se je spravila industrija: mestna elektrarna je tu, platnarna, Šondova tvornica za čokolado in druge sladkosti, pa še druge — tako da vidiš dimnik pri dimniku, kako visoko mole proti nebu. Podolžne in povprečne ulice na dunavskem obrežju pa so vzlic svoji umazanosti krščene ali po raznih zgodovinskih osebnostih — ulica Visokog Stevana, Skenderbegova, Despota Đurića — ali po znanih mestih in krajih — Dubrovačka, Solunska, Banatska ulica; da so bili tu že za starega Beograda židje, nas pouči Jevrejska ulica.

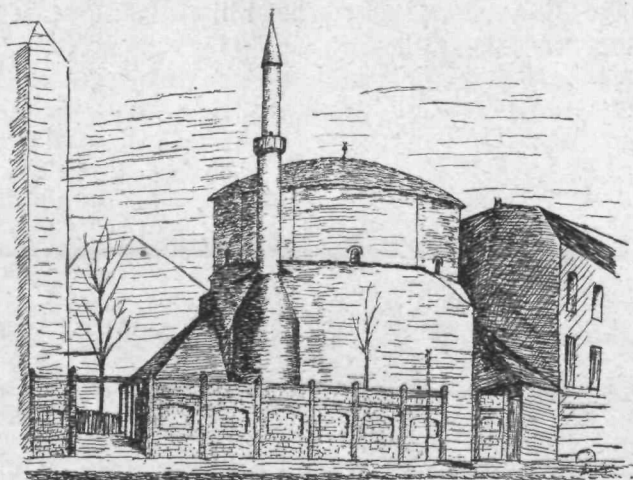

Slika iz Dunavskega pristanišča

Pojdimo pa po tej ali oni ulici, zanimati nas more tu le dunavsko pristanišče, zato usmerimo svoj korak proti vodi. Od skrajnega mestnega konca do Dunava sega nizka pusta naplavina, ki je ob vsakem večjem naraslem Dunavu pod vodo, na dveh mestih pa se reka zajeda prav globoko v to naplavino. Tu imajo svoje male čolne dunavski ribiči, ki pogosto izvlečejo iz vode poleg manjših rib tudi velikega soma ali mogočno ščuko; tu so nakladališča in razkladališča za blago, ki ga odvažajo in privažajo vlake po Dunavu gor in dol. Tudi danes vidimo nekaj vlak v pristanišču; to so mali parniki, ki vlačijo za seboj z močnimi vrvmi privezane tovarne čolne in ki nadomeščajo na veletokih pozemske tovarne vlake. Da to niso le domače vlake, nas pouče zastavice na njih; rumunske, madžarske, avstrijske, čehoslovaške so med njimi, in vse dovažajo blago, ki ga kupujemo mi od sosedov, in odvažajo ono, ki jim ga prodajamo sami. Po tedne in tedne je taka vlaka na poti in na vsakem tovornem čolnu je hišica, kjer prebiva čolnar in v kateri ga po dolgotrajni poti često spremlja žena, časih

tudi drobna dečica. Razkladanje in nakladanje blaga omogoča dolg most, ki drži s kopnega v vodo.

Iz pristanišča pa drži železnica, ki po obrežju opasuje Kalimegdan ter veže dunavsko pristanišče s savskim pristaniščem in z beograjskim kolodvorom. Odtod prehaja blago, ki so ga vlake pripeljale po Dunavu, dalje v notranjost naše države. — Še nekaj vidimo časih v tem pristanišču: pozdrav je iz Slovenije. To so lesni splavi, ki so prispeli kdove odkod izpod Pohorja po Dravi in Dunavu ali pa izpod Savinskih planin po Savini in Savi ter splavljajo naš les naprej, pogosto do samega Črnega morja.

Mošeja v Beogradu

Pojdimo navzgor po Uroševi ulici, da si ogledamo tu še malo zgodovinsko znamenitost! Dospевši do poprečne Gospodar Jevremove ulice, zavijemo na levo in stisnjeno med visoke novodobne hiše vidimo staro turško mošejo. V Dordžoli je tudi stara luteranska cerkev; stare hišice iz turškega Beograda pa se še marsikje stiskajo med visoka nova poslopja in ob tvornice. Obrnimo se zopet v mesto in se vrnimo, odkoder smo prišli! Gredoč dalje, dospemo zopet do Skadarlije in na njenem spodnjem koncu smo baš na meji med dordžolskim in palilulskim mestnim okrajem. Dozdaj smo hodili po prvem, a isti značaj ko v njem vidimo v Paliluli. Najvažnejša ulica podolž je tukaj že omenjena ulica Kneza Miletića, po kateri je lani stekla električna železnica, ki drži v vzhodni del mesta, od Narodnega pozorišta do mestne klavnice. Tu se mesto za sedaj še končuje; pač ne za dolgo. Nove tvornice, ki kar rastejo iz tal, nova poslopja, ki jih tu zidajo, kažejo, da Beograd še nima namena, da na tem kraju napravi meje svojemu razvoju.

Ako izyžamemo v Vidinski ulici Invalidski dom in staro državno bolnico, ne najdemo v Paliluli posebnosti; je pa tu znamenitost, ki jo moramo omeniti. Malo za Miletičevo stoji na početku starega grobja neznatna cerkvice, skoraj da kapela, ki bi šel človek mimo nje in bi se ne zmenil zanjo; saj ne zaostaja po svoji zunanosti nič za pravoslavnimi cerkvicami po selih in te so dovolj slabe. Ima pa svojo zgodovinsko ceno, in ko zvemo zanjo, gledamo s spoštovanjem na to borno palilulsko cerkvico.

(Dalje prihodnjič.)

O pustu.

*Glejte, glejte Pusta,
kakšna ima usta!
Nos se mu jezika
skoraj že dotika.*

*Pust naprej otepa:
»Ta bi bila lepa!
Pridni mi bodite,
ako ne, se skrite!«*

*Neprestano dirja,
hlačice pomirja,
dečica pa cvili:
»Bomo te spodil!«*

*Toda Pepelnica —
druga ta je ptica:
splazi se za Pusta
in ga brž pohrusta.*

Albin Čebular.

MEDER-UTVA:

Potovanje princese Miris.

daljnem, daljnem kraju, kamor jeseni odlete lastovice — v vroči Afriki — si je v najlepšem cvetu postavil svoj grad cvetni kralj Rožnik, kjer je prebival s kraljico Rožo in hčerko Miris. V bližini njegovega gradu je gnezdila drobna lastovica. Zvečer, ko sta kralj in kraljica odšla spat in je mala kraljična še slonela na oknu, je priletela lastovica k njej v vas. Pripovedovala ji je o daljnih severnih deželah, kamor je vsako poletje odletela. Pripovedovala ji je o ljubkih trnjulčicah, ki cveto ob živih mejah, o čarobnih poletnih nočeh, o smrekovih gozdovih, na katerih se blešči rosa, kakor tisoč oči izmed košatih trepalnic. Pripovedovala ji je o kačjih pastirjih in pastiricah, ki obletavajo šepetajoče trstje kraj jezera. Pripovedovala ji je tudi o rdečeličnih otrocih, ki bosonogi hacajo po kalužah in se igrajo in lovijo drobne ribice in črne piškurje.

Mnogo in tako zanimivo je pripovedovala lastovica, da je Miris večkrat vzkliknila: »O, ko bi mogla videti vse to!«

»Pojdi z menoj, pa boš videla,« je rekla lastovica, ki je kraljično imela jako rada. »Ponesem te na svojih perutih tja.«

Bližal se je rojstni dan kraljične. Kralj in kraljica sta jo vprašala, kaj si želi za vezilo. — »Nič drugega, kakor potovati enkrat na sever!« je odgovorila Miris.

Kralj in kraljica sta se ustrašila. »Ali s kom bi potovala, ljubo dete? Saj vendar veš, da midva ne moreva s teboj. Meni,« je dejal kralj, »je nemogoče, ker moram vladati. Kraljica mati pa je prestara, da bi mogla na tako dolgo pot.«

»Ali ljubi očka,« je vzkliknila hčerka, »saj vidva ostaneta doma. Mene spremi in ponesi tja lastovica.«

Zvečer, ko sta bila kralj in kraljica sama v spalnici, sta se pogovarjala o kraljični želji. »Pravzaprav,« je menil kralj, »nima najina hčerka napačne želje. Potovanje izobrazuje. Mislim, da bi ji lahko ugodila.« — »Tudi jaz mislim, da bi ji lahko ugodila,« mu je segla kraljica hitro v besedo. »Lastovica je prav zanesljiva osebnica. Brez skrbi bi jo izročila njenemu varstvu.«

Sklenila sta končno, da za rojstni dan dovolita hčerki polet na daljnji sever. Že drugo jutro je kraljica naročila za kraljično popotno obleko, ki naj bi bila narejena iz lipovega listja. Kraljica je bila namreč štedljiva gospodinja in dobro je vedela, da je lipovo listje trpežno. Kraljična se je sicer namrdnila, ker bi bila najrajša potovala v beli svili, a kraljica ni hotela o tem ničesar slišati, zakaj kar se je obleke tikalo,

je odločala kraljica mati sama, nihče ni smel ugovarjati. »Tudi krono pustiš doma,« je dejala hčerki. »Kdo ve, koliko razbojnikov je na severu. Lahko bi te oplenili.«

»Toda mamica,« je zatarnala Miris, »potem pa ne bo nihče vedel, da sem kraljična!«

»Saj ni potrebno, da vedo to. Sicer boš morala vse dvakrat dražje plačevati, kakor plačujejo navadni potniki.«

Ko je bila potna obleka gotova, se je Miris odpravila. Lastovica je bila vedno pripravljena na odhod. Preden pa sta odšli, je kralj lastovici še enkrat zabičil, naj pazi na kraljično, da se ji ne pripeti nič žalega. Sicer zapodi lastovico enkrat za vselej iz svojega kraljestva.

Drugo jutro se je Miris poslovila od očeta in matere in sedla na lastovico. Kralj in kraljica sta bila vsa solzna in sta mahala za njo, dokler jima ni izginila izpred oči. Na pragu svojega gradu je stal princ Rožencvet, ki je imel Miris na vso moč rad, in bridke solze so mu lile iz oči. Kraljična pa se še ozrla ni nanj.

Brzi polet je bil kraljični hudo všeč. Le to ji ni bilo po volji, da je lastovica tako visoko letela, da ni mogla dobro videti krajev in ljudi na zemlji. Na večer tretjega dne sta dospeli do hiše, kjer je imela lastovica v podstrešju svoj poletni stan. Kraljična je zavihala nosek, ko je zagledala to bivališče ter je takoj povedala lastovici, da noče tam prebivati in da ne mara poslušati sitnih mladičev.

»Tako je me odvedi v kako cvetko!«

Lastovica je bila od dolgega poleta trudna in je komaj čakala na počitek. Toda ni ji preostajalo nič drugega, nego da je zletela s kraljično k tulpi na bližnji vrt. A joj! Ta je dveri že zaprla in spala, vse trkanje je ni predramilo iz mehkih sanj.

»Jojmene, kaj bi sedaj?« je tarnala kraljična, »na cesti vendar ne morem prenočiti. O, da bi imela krono na glavi, bi me čakal vse drugačen sprejem. Kaj naj sirota počnem?«

»Samo to noč potrpi pri meni,« je prosila lastovica.

»Ne! Na noben način ne spim v tvoji luknji. Rajša prenočim na cesti!« Lastovica se je vsa v skrbeh ozirala naokrog in je zagledala rožni grm z enim samim cvetom. Takoj je šla s kraljično tjakaj. V tem cvetu je prebival rožni hrošč, a tisti čas, ko je lastovica prišla tja s kraljično, ga baš ni bilo doma. Njegova hišnica, stara mravlja, poštena duša, je sicer obema zatrjevala, da ne sme nikogar pustiti v stanovanje, toda ko lastovica le ni jenjala prositi, da bi smela Miris ondi prenočiti, in ko je končno tudi povedala, da je to kraljična, se je mravlja omehčala, odprla dveri in spustila kraljično noter.

Mala gospodična se je takoj udobno razširila po cvetnih sobanah; lastovici pa je še naročila, preden je ta odšla: »Pridi jutri pome, da pojdem na obiske.« — Ko je lastovica odletela, je kraljična zaspala.

Pozno ponoči je primotovilil hrošč domov. Jako je bil hud, ko mu je hišnica povedala, da je v njegovem stanovanju mlada dama. Nič ni pomagalo, da je bila princesa, zanj so bile vse ženske enake, bodisi pastirica — bodisi kraljica. Nobene ni maral! Zato je bil hud in je ozmerjal hišnico, da je neumna kakor človek. To je toliko zaleglo, kakor če človek človeka z oslom ali gosko pita. »Poiščem si drugo stanovanje,« je zagodrnjal in odšel v gostilno ‚K mlaki‘, da si je s kapljo rose ohladil jezo. ‚Pri mlaki‘ je bilo zbranih mnogo odličnih komarjev, in hrošč jim je jezen povedal, da mu je hišnica pustila neko kraljično v hišo.

»O, to kraljično si moramo pa ogledati,« so dejali komarji in odleteli k vrtnici. Skozi odprto okno so pokukali v sobo. »Bzzzz, bzzzz, bzzzz, kako je lepa,« so brenčali komarji med seboj. »Gotovo ima prav sladko in dobro kri!« In najdrznejši je dejal: »Jaz grem na pokušnjo!« Odbrenčal je v sobo in se vsesal kraljični v lice.

Toda kraljična je zavpila tako na moč, da je predrzni komar zbežal in z njim je zbežala vsa ostala druhal. Miris je javkala vso noč in si gladila skeleče in oteklo lice. Ko je zarana priletela lastovica ponjo, je dejala: »Taka ne morem na posete. Privedi mi takoj zdravnika.«

Lastovica je žurno odletela k rogaču, ki je bil znan vsenaokolo kot dober zdravnik, čeprav je imel za vsako bolezen takoj klešče pri roki. Spal je še, ko je prišla lastovica ponj, in zato je bil ves čemerren, ko ga je zbudila. Ni mu bilo všeč, da so ga iz spanja klicali k bolniku. Godrnjaje je vtaknil zdravila v žep in odletel z lastovico do vrtnice. Ko je zagledal kraljično, se mu je lice razvedrilo in prijazno je dejal: »Jaz te že ozdravim, a zato moraš postati moja nevesta.«

»Menda se ti je pamet prekucnila, stavec!« se je razjarila kraljična. Rogača je to silno razjezilo. S kleščami je hlastnil proti njej in jo s tem tako prestrašil, da je na mestu omedlela. »Prav ti je,« se je zasmel rogač. »Sedaj pa glej, kako opraviš brez zdravnika. Jaz ne žugnem niti s tipalnico zate, ošabnica!« In je odšel.

Kraljična se je pa osvestila brez zdravnika in zdravil in tako ozdravela, da je šla že drugi dan lahko h kačjim pastiricam na obisk.

Kačje pastirice niso bile pripravljene na tako odličnega gosta. Krile niso imele še zlikanih in tudi umite in počesane še niso bile. Hitele so sicer, kar se je dalo, vendar so pustile gosta predolgo čakati. Kraljična tega ni bila vajena. Zaničljivo se je namrdnila in odšla, preden so jo utegnile pastirice sprejeti. Jezna se je vrnila domov. Doma jo je čakalo veselo iznenadenje. Mravlje so zvedele, da je tuja kraljična v deželi, in brž so jo povabile na južino.

V mravljišču so se za sprejem vršile živahne priprave. Ni kar tako sprejemati odličnih gostov! Stara mravlja, izkušena dama, pridna

in skrbna gospodinja, je vihtela neprestano omelo; snažila in ometala sobane, da se je vse kadilo. Deklam je ukazovala kakor general, in če se katera ni dovolj urno zasukala, jo je kar z omelom dregnila.

»Znosite vsa jajca v klet, da jih bo kraljična videla. Pazite, da ji katera ne stopi na vlečko ali da je katera ne polije, ko ji bo ponudila čaja. Če bi bila katera tako nerodna, jo pri priči odpustim iz službe.« — Popoldne je prišla kraljična. Ostrmela je, ko je videla toliko hodnikov v mravljišču. Svoj živ dan ne bi bila našla poti do sprejemnice, ko bi je ne bili že pri vhodu pričakovali gospodje mravljinci in jo spremili tja. Gospa mravlja jo je posadila na divan in potem so prinesli čaja; bila je seveda rosa, ki so jo imenovali mravljinci čaj. Ko so se najužinali, so vprašali kraljično, da li si hoče ogledati njih grad, to je mravljišče. Ako jo veseli, jo povedejo tudi v klet, da ji pokažejo jajčka. Kraljična pa je odklonila, češ, da ji hoja po temnih hodnikih škodi in da bi se v kleti lahko prehladila in dobila nahod. Mlade mravljice so se spogledovale in drezale med seboj, mladi gospodje mravljinci pa so sodili, da bi ne bila kraljična posebno dobra gospodinja.

»No, če je kraljična trudna, pa ostanimo v salonu in se kaj pametnega pomenimo,« je dejala stara mravlja, ki je bila babica mravljincev. »Medtem vsaj lahko kaj delamo!« Potegnila je nogavico iz žepa in začela plesti, da so pletilne igle kakor strele brzo švigale semintja. Druge mravljice so posnemale babico; nazadnje so vse pletle. Le kraljična je prekrižanih rok udobno sedela na divanu in zdehala.

»Nu, ali Vaša milost, gospodična kraljična, ne bi tudi malo pletla?« je pobarala gospa mravlja. Miris je odmajala z glavo, češ, da ne zna plesti. Gospa mravlja je pomilovalno zmajala z glavo in jo važno poučila: »Delo ne škodi mladosti!« Mravljice pa so se zopet drezale med seboj in smejale in ena je dejala: »Kraljična zna samo lenobo pasti!«

To ni bilo lepo, da so žalile gosta. Zato je kraljična vstala, namrdnila nosek in rekla: »Hvala za vašo ljubeznivost!« ter takoj odšla.

Doma je nekaj časa sedela sama in se jezila nad nevljudnostjo mladih mravljic, potem je pa prišla k njej v vas stara debela pajkulja s križem na hrbtu. Pajkulja je začela govoriti najprej o vremenu in o neznosni draginji, nazadnje pa je rekla: »Pravzaprav sem te prišla snubit za svojega sina, milostljiva kraljična. Videl te je, vseč si mu in rad bi svatoval s teboj. Bogat, priden in učen je. Tako bogat je, da ima polovico gozda prepreženega s svojimi mrežami. Najlepše muhe gredo v njegove zanke. Srečna boš, če ga vzameš, ker boš živela v izobilju.«

Kraljična pa ni hotela postati pajkova nevesta, muh sploh ni jedla. Zato je kratko odklonila: »Nočem!«

»Kaj,« se je raztogotila pajkulja, »torej tako, to se pravi, da kratko in malo mojega sina ne maraš. No, čakaj, jaz te že ukrotim.

Zamrežim te v hišo in te ne pustim iz nje, dokler se ne premisliš in ga ne vzameš.«

Toliko da kraljična ni omedlela na to prettnjo od groze. Vse moči je zbrala in zbežala v podstrežje k lastovici.

»Takoj domov, takoj domov!« je prosila. Težko je bilo lastovici zapustiti še negodne mladiče, a nič ni pomagalo. Rada je imela princeso, težko bi ji prošnjo odbila. Naposled pa je bila tudi kralju odgovorna zanjo. Izročila je svoje otroke v oskrbo sosedu, ki je bila vdova in ni imela lastnih otrok in odletela s kraljično v daljno Afriko.

Kralj in kraljica sta slonela na verandi in mislila na svojega otroka. »Kje je neki zdaj?« je dejal kralj. Kraljica pa je samo globoko vzdihnila. Skrb za dete ji je že pobelila lase.

»Čivit, čivit, čivit«, se je oglasila lastovica in priletela mimo kraljice ter ji spustila hčerko v naročje. Oče in mati sta srečna božala in ljubkovala svoje dete, ki se je tako nepričakovano vrnilo živo in zdravo. — »Nu, kako je na severu?« sta vprašala.

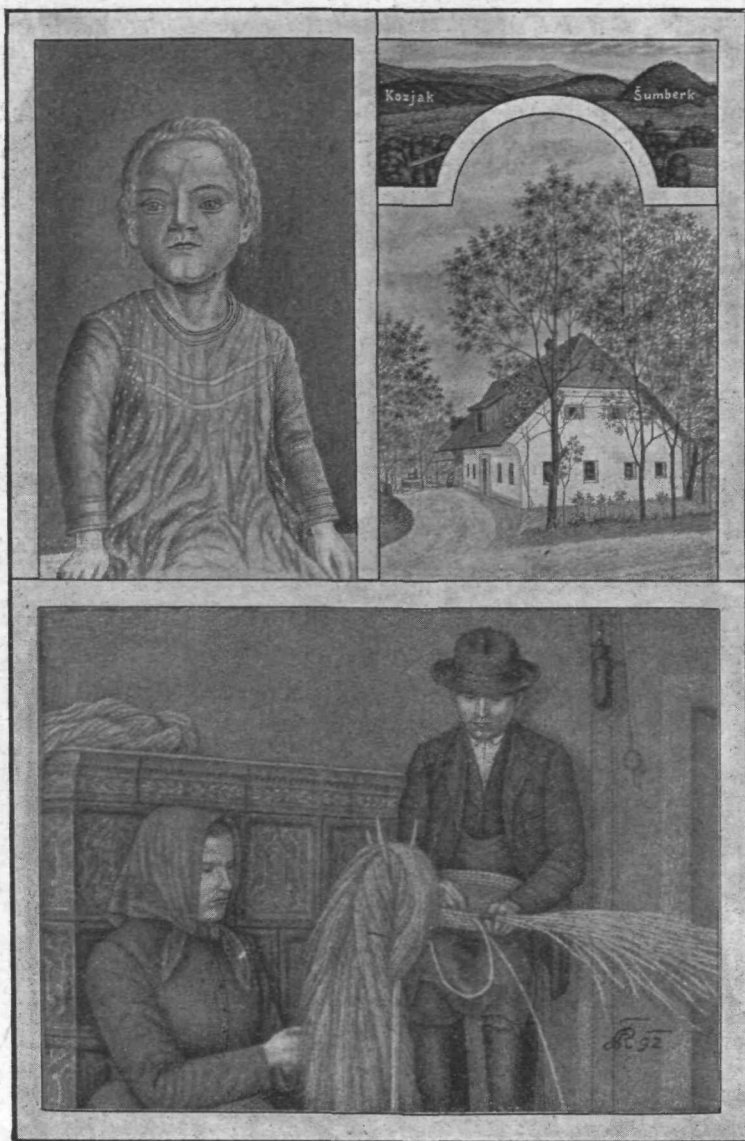
»Oh, ni lepo. Kačje pastirice so me pustile čakati, mravlje so me zmerjale z lenobo in pajek se je hotel z mano oženiti. Niti deset lastovic me ne zmami več z doma.« — »To je dobro!« sta vzkliknila kralj in kraljica. »Sedaj bova živela vsaj brez skrbi.«

Princ Rožencvet, ki je noč in dan oprezal na pragu svojega gradu, kdaj se povrne ljubljena Miris, je takoj prišel k njej, snel svojo zlato krono z glave in jo molče položil kraljični pred noge. Proseče je vprl vanjo svoj pogled. To je pomenilo: »Ali hočeš biti moja?«

Kraljična je krono dvignila in to je pomenilo, da hoče. — Svatovščina je bila vesela, kakor so svatovščine vesele povsod, v daljni Afriki pa še posebno. Princ Rožencvet in kraljična Miris pa živita srečno, združena vse do današnjega dne in bosta živela do konca sveta.

Dolenjski Jerici v spomin.

Oj, ti dolenjska Jerica,
kako jeziček ti reglja!
Vesel sem, da si tu doma,
kjer mene je zibala mati.
Prijetno te je poslušati,
ker tebi vsaka pride prav
in v družbi bi učenih glav
v zadrego menda ne prišla.

Iz ust ti vro dovtipi slani,
kot bili v knjigah bi nabrani,
in kar se v občini zgodi,
nikoli nič ne ubeži
ušesom tvojim: vse to zveš
in prepleteno z lastno šalo
naprej povedati umeš
tako, da res zaslužiš hvalo.

Velika škoda, ker ostati
 med temi hribi moraš ti
 in ker ne more oče dati
 te v mestne šole, kjer uči
 mladina znanosti se vseh.
 Pisateljica bi postala
 in morda kdaj pisati znala
 prigodbe bi iz krajev teh
 kot Jurčič, ki dijak še mlad
 naš stari kózjaški je grad
 s povestjo divno bil proslavil
 in večni spomenik postavil
 tej skriti pokrajini z njo.
 Zares mi žal je, da tako
 prebrisana glavica bo
 brez haska tu se ohladila
 in v trudu dela trdega
 že rano k tlom se ti nagnila!
 Po umu ti podobna vsa
 je tudi tvoja teta bila.
 Knjig mnogo je prečitala,
 iz njih se vsega je učila;
 pisala pisma je lepó
 in brez napak, da se vsakdo
 njim čudi, ko jih pregleduje.
 Imela ženinov dokaj,
 v zakonskem jarmu zdaj vzdihuje,
 ker dobre snubce je nekdam

v ponosu svojem odklonila,
 nazadnje pa se je ujela,
 da brez priznanja in plačila
 od jutra v noč le trdo dela
 in ni nikoli več vesela.
 Zato le pazi, Jerica,
 da večjo srečo uloviš,
 če od stanu dekliškega
 kdaj tudi ti se posloviš!
 Pri zimskem delu tvoja teta
 in oče tvoj sedita tu.
 Glej, taka bila sta, ko leta
 mladosti srečila so ju.
 Oba je skupna peč domača
 še grela in domača krača
 oslajala je ričet njima.
 Od takrat je pretekla že
 let dolga vrsta, boj in zima
 življenja, ki od dne do dne
 ju tare, sta ju oslabila
 in njuna lica posušila.
 Naj tebi sreča bolj bo milal!
 Med drevjem ta-le hiša bela
 nam vsem je skupni rodni dom,
 in naša vas, prijazna Sela
 pri Šumberku nad Kozjakom
 pa gorskih pokrajin je cvet
 in vredna, da spozna jo svet!

Fr. Rojec.

Mrazek in veter.

Mrazek skače po planjavi,
 si v ročice diha,
 zdaj cepta z nožicami,
 zdaj ovratnik viha.

Ko mu vsega je zadosti,
 gre do stare znanke —
 sivolase burjice
 in ji zmakne sanke.

In popelje se do vode,
 ter jo v led zakuje,
 sebi pa v vrbinju tam
 škornjice obuje.

To on vriska in se drsa,
 kot da gre za stavol
 Nič mu ni, če se prekucne,
 si potolče glavo.

Veterček se je prizibal,
 ledu reberca polomil,
 »čof!« je reklo, poškropilo —
 mrazek je utonil...

Albin Čebular.

POPLUK IN ZABAVA

Skakalnica.

Priobčil Fr. Zagorc.

ta		vina		in		moč
	sve		do-čas		po-nos	
	zve	jaz	bi		za bo	bi
sto	v lju		te	te	mo-je	te
	sem	sem		srce		delo
	vdan	tvoj		go		slu
m	ni	si	ti		ži	bi
	da	mo-ja		dar	relo	te
		še	leta	tvoj	dr-žav	
so		mo-ja		sem		ljan

Zveži zloge (besede) v posameznih kvadratih z enopotezno črto! Dobiš simetričen lik in dvokitično rodoljubno pesem.

*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki. Rešitve pa morajo biti lično izdelane, sicer jih ne bomo upoštevali.

*

Poleg kvadrata, ki ga preprezaj enopotezna črta, napiši tudi dotično pesem.

Rešitev križalke v 5. števil.

	S	I	V					
	T	R	D					
	B	I	H	A	Č			
O	P	A	L	~~~~~	B	E	K	A
B	A	S	~~~~~	~~~~~	~~~~~	S	I	N
A	R	E	S	~~~~~	P	E	S	A
	N	O	S	A	N			
	R	E	S					
	A	L	T					

Prav so jo rešili: Bogdan Majer, Sv. Marjeta pri Rim. topl.; Teja Zorjanova, Maribor; Verica Fürstova, Marica Dolinarjeva, Rečica; Milenka Dobravčeva, Dolores Baeblerjeva, Radovljica; Lida Cvetkova, Trebnje; Draga Kolenčeva, Silva Janžekova, Mirna; Josip Resnik; Josip Hribar, Podsreda; Ivan Žunter, Št. Janž; Danica Zavrlova, Komenda; Mira Watzakova, Kočevje; Karel Zadavec, Franc Žele, Teharje pri Celju; Julijan in Nada Nagličeva, Štore pri Celju; Franc Bolha, Ernest Bolha, Rado Uršič, Sv. Jurij ob j. ž.; Avgust Stancer, Tone Štepic, Karel Škorjanc, Doli Pucova, Erna Sumejakova, Majda Hrenova, Fran Zelnik, Milica Hrenova, Šmarje pri Jelšah; Jožef Bobek, Tugomer Prekoršek, Karel Dorn, Jože Skočir, Ivan Šarlah, Zlatica Boričeva, Franjo Artnak, Franjo Šarlah, Ivan Mesarič, Celje; Marija Lenartičeva, Ljubomira Batističeva, Tatjana

Grossmannova, Boris Pipan, Danilo Fürst, Maribor; Mira Mastnakova, Leo in Valerija Šemrovova, Branko Dergan, Gustav Starašina, Boris Dergan, Bronislava Derganova, Laško; Cvetka Hudetova, Jesenice; Gvidon Hrašovec, Marjan Romih, Bojan Vandot, Novo mesto; Gvidon Bakarčič, Vinčko Zuccato, Joško Simončič, Vlado Jordan, Ferdo Uranič, Božan Strmecki, Ljubljana. — Žreb je določil najavljeno darilo Danici Zavrlovi v Komendi. Danes razpisujemo: »Zvonček« letnik XX.

Indijska legenda.

V raj je prišla zopet nova duša. Po starem običaju ji je veliki angel razkazoval nje novo domovino. — Vse, kar je videla, ji je hudo prijalo. Naпослед prideta z velikim angelom v neko mračno dvorano, kjer so stale dolge mize. Na njih so ležali človeški jeziki in človeška ušesa. — Duša se začudi, ko vidi toliko ušes in jezikov ter vpraša angela, kaj naj to pomeni. — Angel odgovori: »To so ušesa tistih ljudi, ki so na zemlji vedno marljivo obiskavali svetišča, poslušali besedo božjo, nikoli se pa niso po njej ravnali. Zato so prišla njih ušesa sicer v nebesa, oni sami pa so bili pahnjeni v pekel... Tukaj pa vidiš jezike onih, ki so pobožno in verno govorili, nikoli pa niso resnično izpolnjevali zapovedi božjih. Tako so tudi samo njih jeziki prišli v nebo.«

Teobald Heliodor.

Delo.

Vsako pošteno delo je častno. Delaj z rokami ali delaj z umom — ako opravljaš eno in drugo delo s poštenim namenom, ni sramotno zate. Z žulji obložena dlan je prav tako odlika za ročnega delavca, kakor je odlika za pisatelja, pesnika, učenjaka vse, kar ustvari s svojim umom lepega in dobrega. »Kdor ne dela, naj tudi ne je!« pravi pregovor. In res je tako! Delo do naša človeku zaslužek, da se more oblačiti in preživljati. Delu nasprotna je lenoba. Lenoba — vseh grdob grdoba. Delo človeka poživlja in ga ohranja zdravega, veslega, zadovoljnega. Lenoba pa zmanjšuje naše delovne moči, da smo vedno bolj zanižani, mehkužni, mračni in zaostali. Delo

je poklic in dolžnost, lenoba je pot v greh in pogubo. Največ slabih dejanj stori človek zato, ker mu ni do poštenega dela. Lenuh si pomaga s tatvino in lažjo, poštenjak živi pravicoljubno in tvorno življenje. Tudi mladina mora delati. Zavedati se mora svojih dolžnosti, ki mu jih nalagata šola in dom. Mlad lenuh — star tat. G.

Alkohol in nikotin.

Dva kruta zaveznika in dva smrtna sovražnika našega zdravja: alkohol in nikotin. Kako gnusen je pijan človek! Alkohol ubija pamet, zato so pijančeva dejanja podla, umazana, nasilna. Pijanost vzgaja razbojnike in ubijalce. Pijanost uničuje rodovinsko srečo, tira starše in otroke v propast, napolnjuje bolnice, blaznice in ječe. Boj se alkoholu bolj kakor strupene kače. Ta ti zastupi telo, alkohol pa ti uniči zdravje telesa in duše! G.

Mati.

Najslajša beseda, polna radosti in sreče. Otroku se odpira svet dobrot, sladkosti, ljubezni in veselja, ko izgovori besedo »mati, mati, mamica!« V materinem naročju se posuši vsaka solza žalosti, v njeni bližini se dvigne in stopnjuje vsaka dobra misel, njena ljubeča roka izleči vsako rano, njena mila beseda tolažeče vpliva na bolno otrokovo srce. Materi je otrok v mislih noč in dan. Zanj dela, zanj se trudi, zanj trpi, zanj moli, joče in poje. Sveto materino srce je najbogatejša zakladnica vsega dobrega in blagega. Otroku naj svojo mater ljubi in spoštuje! Naj je nikoli ne žali niti z besedo niti z dejanjem! G.

KOTIČEK GOSPODA DOROPOLJSKEGA

Cenjeni g. Doropoljski!

Pišem Vam prvo pisemce. Naročena sem na »Zvonček« in ga prav rada čitam. Posebno mi ugaja pripovedka o Kekcu ter novosti v »Pouku in zabavi«. Prosim, priobčite kaj več zastavic, skakalnic in kaj iz mladega risarja. Doma sem v Kostanjevici ter obiskujem IV. razred osnovne šole.

Upam, da natisnete to pisemce v kotičku, potem pa Vam bom gotovo zopet rada pisala in opisala povodenj v naši okolici.

Iskreno Vas pozdravlja

Jožica Škerjančeva.

Odgovor:

Ljuba Jožica!

Želiš si zastavic, skakalnic in doneskov iz mladega risarja. Ustrezam Ti po možnosti, kolikor morem največ črpati tega blaga iz svoje zaloge z ozirom na tesno določen prostor. Ker si pa doma v Kostanjevici, lahko stopiš h gospodu šolskemu upravitelju s prošnjo, naj nam nariše in določi več takih stvari, ki jih zna tako spretno izgotavljati. Kadar opraviš to delo, pa sedi in mi opiši povodenj. Vem, da bo to zanimalo vse.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Že četrto leto sem naročnik »Zvončka« pa se še nisem drznil pisati. Ker smo pa premeščeni iz Ribnice v Kočevje, Vam to moram sporočiti, da mi ne boste »Zvončka« pošiljali v Ribnico, temveč le v Kočevje.

Povest o Kekcu mi jako ugaja, da bi bila le dolga.

Vse me zanima, kar je v »Zvončku«, posebno pa mi ugaja slika o čudovitem Besdancu.

Ako mi dovolite in sprejmete tudi mene v svoj kotiček, bi se še rad oglasil.

Vljudno Vas pozdravlja

vdani

Edvin Ružar,

učenc IV. razr. osn. šole v Kočevju.

Odgovor:

Ljubi Edvin!

Kar se tiče izpremembe Tvojega naslova, moraš to posebe javiti upravnštvu »Zvončka«, ker se posli uprave in moji posli ne krijejo, ampak imajo v upravi opravka drugi možje. Kar se pa tiče Tvoje premešitve iz Ribnice v Kočevje, moram našim Kočevjarjem le čestitati, ker dobe v svojo sredo s Teboj eno slovensko korenino več.

Gospod Doropoljski!

Čitala sem v »Zvončku«, da Vam pišejo tudi deklice in dečki z Jesenic. Zato se hočem tudi jaz pridružiti Vašim koticarjem. Pišem Vam danes že drugič. Ker mi v »Zvončku« niste odgovorili, mislim, da se je moje prvo pisemce izgubilo. Hodim v IV. razred osnovne šole na Jesenicah. Na »Zvonček« sem naročena že drugo leto in ga jako rada čitam. Veselim se Vašega odgovora v »Zvončku«.

Pozdrave in poklone!

Cvetka Hudétova.

Odgovor:

Ljuba Cvetka!

Hitim z odgovorom, da ne bo še drugič prevarano Tvoje pričakovanje. Na Tvoje prvo pismo nisem mogel odgovoriti, ker ga do danes še nisem prejel. Kdo ve, kam so ga odnesle tajne sile! Srečno pot — se daj ga ne potrebujem več, ker vem, da boš tudi Ti zadovoljna s tem odgovorom. Ali si?

Cenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz sem si sedaj naročil »Zvonček«. Čital sem v »Zvončku«, da radi sprejemate otroška pisemca. Zato sem se tudi jaz potrudil, da Vam pišem nekoliko vrstic. Hodim v rajhenburško šolo. Dospel sem že v V. razred. Star sem 12 let. Doma imam psička, s katerim imam veliko veselja. Imam mlajšo sestro, ki bo sedaj začela hoditi v šolo na Senovo.

Lepo Vas prosim, če bi natisnili to pismo v svojem koticu.

Iskreno Vas pozdravlja
 Henrik Sajevec,
 Reštajn pri Rajhenburgu.

Odgovor:

Ljubi Henrik!

Praviš, da si se potrudil, ko si mi napisal nekoliko vrstic. O Tvojem trudu moram malo podvomiti, ker vidim, da ni niti teh »nekoliko vrstic« spisanih tako, da bi me mogle prepričati o Tvojem trudu. Ali me razumeš? Dobro! Prihodnjič naj že oblika in pisava Tvojega pisma neovržno govori o Tvojem trudu!

Velecenjeni g. Doropoljski!

Tudi jaz sem si naročila »Zvonček«, ki mi jako ugaja. Najbolj pa mi je všeč Vaš kotic, ker je v njem marsikateri spis in marsikatera pesemca.

Tudi jaz rada pišem spise in časih sestavim še malo pesemco.

Hodim v šesti razred, 2. oddelek. Moja učiteljica je jako prijazna in dobra, vse učenke jo imamo rade.

Pa tudi svojo domovino ljubim iz vsega srca, saj je tako lepa, da ji ni enake na svetu.

To pesemco sem napravila v čast svoji domovini:

Pozdravljena, domovina mi,
 najboljša mati si mi ti,
 za tebe hočem živeti,
 za tebe hočem umreti,
 tebi darujem svoje srce,
 vse svoje misli in želje.

Prosim Vas za malo prostorčka, ker si jako želim biti med koticarji.

Oprostite, da Vas tudi jaz nadlegujem.

Srčno Vas pozdravlja Vaša Vam vdana

Justina Skledarjeva.

učenka 6. razr. v Studencih pri Mariboru.

Odgovor:

Ljuba Justina!

O nadlegovanju mi nikar ne piši! Mene nihče ne nadleguje — obratno, vsakega

pisma se razveselim. Saj mi pisma dokazujejo, da je število mojih koticarjev prav veliko. — Tvoja pesemca je po vsebini prav lepa, oblika pa ji je nedostatna. O tem se boš tudi sama prepričala, kadar jo boš v poznejših letih zopet prečtala.

Velecenjeni g. Doropoljski!

Namenil sem se, da se Vam tudi jaz pridružim. »Zvonček« imam naročen že tri leta. Jako mi je všeč povest o Koclju. Letos se učim privatno za 3. r. gimn. Imam tri sestre. Moje sestre so v Zemunu, jaz pa v Ljubljani. Prilagam Vam sliko. 1. sem jaz, 2. je moja sestra Nuša, 3. moja sestra Maša, 4. moja setra Saša.

Moj oče je podpolkovnik pri mornarici v Zemunu.

Prosim, da tudi mene sprejmete med svoje koticarje!

Pozdravljam Vas!

Josip Pretnar.

Odgovor:

Ljubi Josip!

Glej, nisem sprejel samo Tebe med svoje koticarje, ampak tudi Nuša, Maša in Saša gledajo veselo iz mojega koticika v pisani svet! Samo zadnja — Saša — se nekam resnobno drži. Morda ji je žal, da se bo morala posloviti od Tebe, ki se napraviš na pot iz Zemuna v Ljubljano (ali se pa morda ona napraviš na pot iz Ljubljane v Zemun). No, dasi je od enega do drugega mesta precej daleč, bratovska in sestrska ljubezen zmanjšuje vsako daljo. Če ne telesno, ste pa vsaj v spominu večkrat — če ne vedno — drug pri drugem. Ali ni res tako?

Koticov zabavnik prihodnjič.

